

**Uchwała Nr VII/41/19
Rady Gminy Rakszawa
z dnia 15 kwietnia 2019r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Rakszawa na lata 2017 - 2020” za okres 2017-2018

Na podstawie: art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 2067)

**Rada Gminy Rakszawa
uchwała, co następuje:**

§ 1

Po przedstawieniu, przyjmuje się sprawozdanie z realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Rakszawa na lata 2017 - 2020” za okres 2017-2018 stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rakszawa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Rakszawa**
Marcin Bardjak
Marcin Bardjak

UZASADNIENIE
do uchwały

Stan istniejący przedstawia się następująco:

Gmina Rakszawa posiada „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Rakszawa na lata 2017 - 2020” przyjęty Uchwałą Nr XLI/195/17 Rady Gminy Rakszawa z dnia 31 maja 2017 roku.

Potrzeba i cel podjęcia uchwały:

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2067) z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Rakszawa

Wojciech Borkowski

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY RAKSZAWA
NA LATA 2017 - 2020
ZA OKRES 2017-2018**

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2018 roku, poz. 2069) Gmina Rakszawa posiada opracowany na lata 2017-2020 program opieki nad zabytkami, który został przyjęty Uchwałą Nr XLI/195/17 Rady Gminy Rakszawa z dnia 31 maja 2017r. i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego pod poz. 2225 w dniu 9 czerwca 2017r.

Zgodnie z w/wym. ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami Wójt gminy sporządza co dwa lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Gminy.

W związku z powyższym niniejsze sprawozdanie obejmować będzie okres od 1 stycznia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku.

PRIORYTETY

Założeniem *Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Rakszawa na lata 2017-2020* jest poprawa stanu zasobów dziedzictwa kulturowego gminy poprzez określenie działań edukacyjnych kierowanych do mieszkańców gminy, organizacyjnych i finansowych kierowanych na elementy dziedzictwa kulturowego oraz upowszechnienie w świadomości społeczeństwa gminy potrzeb i zasad ochrony środowiska kulturowego.

Zadania dla samorządu lokalnego w zakresie opieki nad zabytkami zostały opracowane na podstawie analiz dokumentów programowych wyższego szczebla oraz *Strategii Rozwoju Gminy Rakszawa na lata 2008-2015 i Planów Odnowy Miejscowości*, a także *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rakszawa*.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności na zapewnieniu warunków:

1. naukowego badania i dokumentowania zabytku;
2. prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
3. zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
4. korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości
5. popularyzowania, edukacja i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Na podstawie analizy szans i zagrożeń występujących w otoczeniu oraz mocnych i słabych stron Gminy, zdefiniowano następujące priorytety działań w zakresie opieki nad zabytkami Gminy Rakszawa:

- I. Uwzględnienie dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju
- II. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego
- III. Promocja i popularyzacja walorów dziedzictwa kulturowego gminy

KIERUNKI DZIAŁAŃ I ICH REALIZACJA

Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. Jako kierunki działań i zadania realizacji *Programu* w ramach przyjętych priorytetów uznano:

1. Prowadzenie Gminnej Ewidencji Zabytków;

Gmina Rakszawa posiada Gminną Ewidencję Zabytków opracowaną na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Na podstawie zapisów Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granice niezgodnie z prawem, w dniu 31.03.2017r. zostały opracowane nowe karty adresowe dla zabytków nieruchomych, ruchomych, a 25.07.2017r. dla zabytków archeologicznych.

W ramach tego zadania w omawianym okresie prowadzono bieżącą aktualizację Gminnej Ewidencji Zabytków w formie papierowej i elektronicznej.

Karty adresowe zaktualizowano. Zarządzeniem Nr 26/2018 Wójta Gminy Rakszawa z dnia 15 lutego 2018 roku został ustalony wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków Gminy Rakszawa. Wg wykazu na terenie Gminy znajduje się:

- 54 zabytki nieruchome nie wpisane do rejestru zabytków;
- 7 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków;
- 45 zabytków archeologicznych nie wpisane do rejestru zabytków;
- 4 zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków;

ZABYTKI NIERUCHOME WPISANE DO REJSTRU ZABYTKÓW, KTÓRY PROWADZI KONSERWATOR ZABYTKÓW						
Lp.	Nr karty	Miejscowość	Obiekt / zespół obiektów	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru zabytków	Nr ewidencyjny działek
1	GEZ 4/1722 GEZ 5/1722	Rakszawa	Zespół kościoła parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Rakszawie 1) Kościół parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Św. 2) Dzwonnica	A-433	14.10.2010 r.	dz. nr ewid. 5893
2	GEZ 24/1722	Rakszawa	Karczma na tzw. „Rąbanym Gościńcu” 1) Karczma 2) Budynek gospodarczy	A-26	21.09.2000 r.	dz. nr ewid. 4367
3	GEZ 41/1722	Rakszawa	Dom nr 1644	A-1209	30.12.2013 r.	dz. nr ewid. 7038/1
4	GEZ 62/1722 GEZ 63/1722 GEZ 64/1722 GEZ 65/1722 GEZ 67/1722	Wydrze	Dawny Zespół Myśliwski Julin 1) pałacyk myśliwski, drewn. 2) służbówka, drewn. 3) kuchnia, drewn. 4) lodownia, drewn. 5) park 6) aleja modrzewiowa	A-841	26.06.1979 r. 16.12.1996r. 19.10.2007r.	dz. nr ewid. 5/13, 5/14, 1214, 1211, 1196

5	GEZ 68/1722 GEZ 69/1722 GEZ 71/1722	Wydrze	Zespół folwarczny „Brzóza” w Julinie 1) budynek folwarczny, 2) rządcówka, 3) stodoła, drewn.-mur.,	A-1206 A-1218	14.09.1989 r. 8.06.1990 r.	dz. nr ewid. 5/2, 5/4, 1214/1, 1214/2, 1214/3
6	GEZ 87/1722	Wydrze	Teren dawnego folwarku „Brzóza” w Julinie	A-1218	8.06.1990 r.	dz. nr ewid. 5/2, 5/4, 5/3, 1214/1, 1214/2, 1214/3
7	GEZ 72/1722	Wydrze	Kapliczka	A-243	15.01.2008 r.	dz. nr ewid. 5/4

ZABYTKI NIERUCHOME Z TERENU GMINY RAKSZAWA NIE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Lp.	Nr karty	Miejscowość	Obiekt / zespół obiektów	Material	Datowanie	Nr ewid. działki
1.	GEZ 3/1722	Rakszawa	Układ przestrzenny wsi	nie dotyczy	XIV-XIX w.	-----
2.	GEZ 6/1722	Rakszawa	Ogrodzenie w Zespole Kościoła Parafialnego pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Rakszawie	mur/metal	pocz. XX w.	5893
3.	GEZ 7/1722	Rakszawa	Kaplica cmentarna	murowana	pocz. XX w.	5894/3
4.	GEZ 8/1722	Rakszawa	Kapliczka	drewniana	ok. XIX w.	7331/9
5.	GEZ 11/1722	Rakszawa	Kapliczka	kamienna	1926 rok	4332/1
6.	GEZ 12/1722	Rakszawa	Kapliczka	murowana	ok. 1890 r.	4141/2
7.	GEZ 13/1722	Rakszawa	Krzyż z szafką	drewniany	XIX w.	4136/2
8.	GEZ 16/1722	Rakszawa	Figura Matki Bożej	murowana	1939 r.	5894/4
9.	GEZ 17/1722	Rakszawa	Kapliczka	murowana	początek XIX w.	5562/1
10.	GEZ 18/1722	Rakszawa	Kapliczka	drewniana	ok. 1890 r.	2162
11.	GEZ 19/1722	Rakszawa	Kapliczka	murowana	po 1900 r.	160/2
12.	GEZ 21/1722	Rakszawa	Krzyż	drewniany	początek XX w.	7292
13.	GEZ 25/1722	Rakszawa	Pozostałości bramy wjazdowej w zespole pałacowym	murowane	przełom XIX i XX w.	8493/1, 8494
14.	GEZ 26/1722	Rakszawa	Pozostałości parku krajobrazowego z aleją wjazdową w Zespole Pałacowym	nie dotyczy	XIX w.	7184/2
15.	GEZ 27/1722	Rakszawa	Dom nr 1609	drewniany	1948 r.	7182/1
16.	GEZ 28/1722	Rakszawa	Dom nr 1610	drewniany	1959 r.	7183
17.	GEZ 30/1722	Rakszawa	Dom nr 1612	drewniany	1947 r.	7178/1
18.	GEZ 31/1722	Rakszawa	Dom nr 117 B	drewniany	XX w.	7514/1
19.	GEZ 32/1722	Rakszawa	Dom nr 128	drewniany	1947 r.	7006/3
20.	GEZ 33/1722	Rakszawa	Dom nr 131	drewniany	1933 r.	7812
21.	GEZ 36/1722	Rakszawa	Dom nr 303	murowany	XX w.	6885/4
22.	GEZ 38/1722	Rakszawa	Dom nr 1636	murowany	1945 r.	7087
23.	GEZ 39/1722	Rakszawa	Dom nr 309	murowany	1914 r.	6883/2
24.	GEZ 40/1722	Rakszawa	Dom nr 1643	murowany	1928 r.	7054/1
25.	GEZ 42/1722	Rakszawa	Dom nr 345	drewniany/cegła	1930 r.	6433/2
W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego pod tereny produkcyjno-usługowe „Browar” w miejscowości Rakszawa, gmina Rakszawa-część 1A przyjęty Uchwałą nr x/46/2015 Rady Gminy Rakszawa z dnia 30 lipca 2015 roku ustalono następujące zasady ochrony zabytków i dóbr kultury poprzez wyznaczenie: -ochrony zabytkowego budynku mieszkalnego (nr dz. ewid. gr. 6433/2 nr domu 345) a) zakazuje się wyburzenia budynku, b) nakazuje się remont budynku przy uwzględnieniu odtworzenia pierwotnego wystroju elewacji budynku.						

26.	GEZ 44/1722	Rakszawa	Dom nr 363	drewniany	1917 r.	6388
27.	GEZ 45/1722	Rakszawa	Dom nr 443	drewniany/murowany	1963 r.	5610/3
28.	GEZ 48/1722	Rakszawa	Dom nr 1060	drewniany	1945 rok	955
29.	GEZ 49/1722	Rakszawa	Dom nr 1446	murowany	1900 r.	6544/1
30.	GEZ 51/1722	Rakszawa	Dom nr 1496	drewniany	1948 r.	6622/1
31.	GEZ 52/1722	Rakszawa	Dom nr 1616	drewniany	1929 r.	7903
32.	GEZ 54/1722	Rakszawa	Dom nr 1479	drewniany	1947 r.	6600
33.	GEZ 55/1722	Rakszawa	Dom nr 1481	drewniany	1947 r.	6604/1
34.	GEZ 57/1722	Rakszawa	Stodoła nr 1506	drewniany	1900 r.	6691/1
Lp.	Nr karty	Miejscowość	Obiekt / zespół obiektów	Material	Datowanie	Nr ewid. działki
35.	GEZ 58/1722	Rakszawa	Dom nr 1626	murowany	1957 r.	7174/1
36.	GEZ 59/1722	Rakszawa	Fabryka włókiennicza-willa dyrektora	murowany	1907 r.	6637/8
W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego pod tereny produkcyjno-usługowe „Browar” w miejscowości Rakszawa, gmina Rakszawa-część 1A przyjęty Uchwałą nr x/46/2015 Rady Gminy Rakszawa z dnia 30 lipca 2015 roku ustalono następujące zasady ochrony zabytków i dóbr kultury poprzez wyznaczenie: 1) strefy ochrony konserwatorskiej B zachowanych zabytkowych zabudowań dawnej fabryki włókienniczej; 2) strefy ochrony ekspozycji widokowej E dla budynku willi dyrektora; Ustala się ochronę budynku willi dyrektora w ramach strefy ochrony konserwatorskiej B - zachowanych zabytkowych zabudowań dawnej fabryki włókienniczej - oznaczony na załączniku nr 1 do uchwały nr X/46/2015 Rady Gminy Rakszawa z dnia 30 lipca 2015: 1) zakazuje się wyburzania budynku; 2) nakazuje się remont budynku przy uwzględnieniu odtworzenia pierwotnego wystroju elewacji budynku.						
37.	GEZ 61/1722	Rakszawa	Młyn wodny	drewniany	1949 r.	7579/4
38.	GEZ 66/1722	Wydrze	Ujęcie wody w zespole pałacyku myśliwskiego	murowany	1880 r.	5/8
39.	GEZ 74/1722	Wydrze	Leśniczówka w zespole leśniczówki	murowana	1907 r.	1207
40.	GEZ 76/1722	Wydrze	Suszarnia w zespole leśniczówki	murowana	1907 r.	1207
41.	GEZ 77/1722	Wydrze	Budynek gospodarczy w zespole leśniczówki	drewniana	1907 r.	1207
42.	GEZ 78/1722	Wydrze	Gajówka w zespole leśniczówki	murowana	1968 r.	1229/2
43.	GEZ 79/1722	Wydrze	Gajówka "Marysin"	drewniana	1960 r.	1166/1
44.	GEZ 92/1722	Wydrze	Gajówka nr 271	drewniana	1920 r.	1200/2
45.	GEZ 80/1722	Wydrze	Krzyż	murowany	1932 r.	144
46.	GEZ 81/1722	Wydrze	Kaplica	murowana	1959 r.	644
47.	GEZ 82/1722	Wydrze	Kapliczka szafkowa	drewniana	początek XX w.	1183
48.	GEZ 83/1722	Wydrze	Głaz	nie dotyczy	1941 r.	1183
49.	GEZ 84/1722	Wydrze	Dom nr 56	drewniany	1959 r.	333
50.	GEZ 85/1722	Wydrze	Stodoła nr 56	drewniana	1959 r.	333

51.	GEZ 86/1722	Wydrze	Obora nr 56	drewniana	1959 r.	333
52.	GEZ 88/1722	Węgliska	Figura Chrystusa Frasobliwego	drewniana	pocz. XX w.	195/13
53.	GEZ 90/1722	Węgliska	Krzyż	drewniany	po 1900 r.	860/4
54.	GEZ 91/1722	Węgliska	Szkoła Podstawowa	murowana	1970 r.	194/1

**ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE WPISANE DO REJSTRU ZABYTKÓW, KTÓRY PROWADZI
KONSERWATOR ZABYTKÓW**

Lp.	Nr karty	Miejscowość	Numer stanowiska w miejscowości	Obszar AZP/ numer stanowiska na obszarze	Typ stanowiska	Chronologia	Numer rejestru	Data wpisu do rejestru zabytków	Nr ewidencyjnych działek
1.	GEZ 8A	Rakszawa	8	101-79/5	Ślad osadniczy z neolitu, punkt osadniczy kultury łużyckiej w Rakszawie	Neolit Epoka brązu, kultura łużycka	A-888	15.04.1991r.	5965, 5966, 5967, 5968/1, 5968/2.
2.	GEZ 10 A	Rakszawa	10	101-79/7	Punkt osadniczy kultury łużyckiej i kultury przeworskiej w Rakszawie	Kultura łużycka Kultura przeworska Późny okres wpływów rzymskich	A-882	15.04.1991r.	7888,7889, 7890/1, 7890/2
3.	GEZ 12 A	Rakszawa	12	101-79/9	Punkt osadniczy kultury trzcinieckiej w Rakszawie	Kultura trzciniecka	A-890	15.04.1991r.	7710, 7657/1, 7657/2, 7658/1, 7658/2, 7717/1, 7717/2, 7659/1, 7659/2, 7729.
4.	GEZ 45 A	Wydrze	4	100-79/13	Osada kultury pucharów lejkowatych w Wydrzu	Kultura pucharów lejkowatych	A-891	15.04.1991r.	1040, 1043,1044/2, 1048, 1052/2, 1051, 1056/1, 1057/1.

ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE Z TERENU GMINY RAKSZAWA NIE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Lp.	Nr karty	Miejscowość	Numer stanowiska w miejscowości	Obszar AZP/ numer stanowiska na obszarze AZP	Typ stanowiska	Chronologia
1.	Gez 1 A	Rakszawa	1	101-78/4	Ślad osadnictwa	Kultura ceramiki sznurowej
2.	Gez 2 A	Rakszawa	2	101-78/5	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
3.	Gez 3 A	Rakszawa	3	100-78/1	Ślad osadnictwa	Kultura ceramiki sznurowej
4.	Gez 4 A	Rakszawa	4	100-78/2	Obozowisko	Epoka kamienia
5.	Gez 5 A	Rakszawa	5	100-78/3	Obozowisko	Neolit
6.	Gez 6 A	Rakszawa	6	100-78/4	Obozowisko	Późny mezolit
7.	Gez 7 A	Rakszawa	7	100-78/5	Obozowisko	Neolit

8.	Gez 9 A	Rakszawa	9	101-79/6	Punkt osadniczy	Kultura przeworska Późny okres wpływów rzymskich
9.	Gez 11 A	Rakszawa	11	101-79/8	Ślad osadnictwa	Kultura pradziejowa, nieokreślona
10.	Gez 13 A	Rakszawa	13	101-79/10	Ślad osadnictwa	Kultura łużycka
11.	Gez 14 A	Rakszawa	14	101-79/ 11	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
12.	Gez 15 A	Rakszawa	15	101-79/12	Ślad osadnictwa	Neolit
Lp.	Nr karty	Miejscowość	Numer stanowiska w miejscowości	Obszar AZP/ numer stanowiska	Typ stanowiska	Chronologia
13.	Gez 16 A	Rakszawa	16	101-78/26	Urządzenie gospodarczo-	Kultura nieokreślona
14.	Gez 17 A	Rakszawa	17	101-78/27	Ślad osadnictwa	Wczesny okres epoki brązu
15.	Gez 18 A	Rakszawa	18	101-78/28	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
16.	Gez 19 A	Rakszawa	19	100-78/7	Osada	Wczesny okres epoki brązu
17.	Gez 20 A	Rakszawa	20	100-78/8	Ślad osadnictwa	Neolit
18.	Gez 21 A	Rakszawa	21	100-78/9	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
19.	Gez 22 A	Rakszawa	22	100-78/10	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
20.	Gez 23 A	Rakszawa	23	100-78/11	Osada	Wczesny okres epoki brązu
21.	Gez 24 A	Rakszawa	24	100-78/12	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
22.	Gez 25 A	Rakszawa	25	100-78/13	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
23.	Gez 26 A	Rakszawa	26	100-78/14	Osada	Kultura pucharów lejkowatych
24.	Gez 27 A	Rakszawa	27	99-78/3	Kopiec ziemny	Kultura nieokreślona
25.	Gez 28 A	Rakszawa	28	100-78/15	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
26.	Gez 29 A	Rakszawa	29	100-78/16	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona Grupa tarnobrzeska
27.	Gez 30 A	Rakszawa	30	100-78/17	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona Okres średniowiecza
28.	Gez 31 A	Rakszawa	31	100-78/18	Ślad osadnictwa	Kultura trzciniecka
29.	Gez 32 A	Rakszawa	32	100-78/19	Obozowisko	Epoka kamienia
30.	Gez 33 A	Rakszawa	33	100-78/20	Ślad osadnictwa	Mezolit
31.	Gez 34 A	Rakszawa	34	100-78/21	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
32.	Gez 35 A	Węgliska	1	100-78/23	Osada	Kultura mierzanowicka
33.	Gez 36 A	Węgliska	2	100-78/24	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
34.	Gez 37 A	Węgliska	3	100-78/25	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
35.	Gez 38 A	Węgliska	4	100-78/26	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
36.	Gez 39 A	Węgliska	5	100-78/27	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
37.	Gez 40 A	Węgliska	6	100-78/28	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
38.	Gez 41 A	Węgliska	7	100-78/29	Osada	Kultura nieokreślona

39.	Gez 42 A	Wydrze	1	99-79/1	Obozowisko	Mezolit
40.	Gez 43 A	Wydrze	2	99-79/2	Ślad osadnictwa	Neolit
41.	Gez 44 A	Wydrze	3	100-79/12	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
42.	Gez 46 A	Wydrze	5	100-79/14	Ślad osadnictwa	Kultura nieokreślona
43.	Gez 47 A	Wydrze	6	99-79/16	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
44.	Gez 48 A	Wydrze	7	99-79/17	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
45.	Gez 49 A	Wydrze	8	99-79/18	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia

2. Uwzględnienie ochrony obiektów zabytkowych w *Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rakszawa*;

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rakszawa zostało uchwalone przez Radę Gminy w Rakszawie Uchwałą nr XXXV/253/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. *Studium* zostało opracowane w 2001r. i pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. *Studium* jest dokumentem bardzo istotnym z punktu widzenia zadań wskazanych w *Programie opieki nad zabytkami Gminy Rakszawa na lata 2017-2020*.

Ochrona konserwatorska w obowiązującym *Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rakszawa* opisana została W ROZDZIALE IV. WYTYCZNE I POSTULATY KONSERWATORSKIE, gdzie na terenie Gminy Rakszawa wyznaczono następujące rodzaje stref ochrony konserwatorskiej:

A – strefa pełnej ochrony konserwatorskiej;

B- strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych;

E – strefa ochrony ekspozycji;

K – Strefa ochrony krajobrazu.

Strefa „A” -pełnej ochrony konserwatorskiej. Obejmuje obszary szczególnie wartościowe pod względem historycznym, o dobrze zachowanej jednorodnej strukturze układu przestrzennego i związanego z nim integralnie terenu i krajobrazu wraz z obiektami zabytkowymi. W strefie tej zakłada się bezwzględny nakaz spełniania wymagań konserwatorskich. Strefę ta ustalono dla trzech obszarów gminy (A1, A2,A3).

Strefa „B” -ochrony zachowanych elementów zabytkowych. Dotyczy terenów, na których położone są zabytkowe zespoły o zróżnicowanej wartości kulturowej, oraz obszary usytuowane w sąsiedztwie zespołów objętych strefą „A”. W strefie tej obowiązuje wymóg zachowania istniejących elementów o wartościach kulturowych i dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji. Działania te należy uzgodnić ze służbą konserwatorską. Na terenie gminy ustalono strefę dla trzech obszarów (B1,B2,B3).

Strefa „E”- ochrony ekspozycji obiektów widokowych. Strefa ta dotyczy terenów stanowiących zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów i obiektów zabytkowych. Strefę tą ustalono dla jednego obszaru na terenie gminy (E1).

Strefa „K” - ochrony krajobrazu kulturowego. Dotyczy obszaru bezpośrednio związanego z układem historycznym znajdującego się w jego otoczeniu. Na wyznaczonym obszarze, ochronie podlegają: układy przestrzenne zabudowy wsi, układ drożny i ciągi piesze, ukształtowanie terenu (cieki wodne, skarpy, zieleń), układ działek siedliskowych. Na terenie gminy wydzielono cztery obszary włączone do tej strefy (K 1-K4)

Za główne kierunki ochrony środowiska kulturowego w zagospodarowaniu przestrzennym przyjęto m.in.:

1. Ochronę krajobrazu kulturowego gminy; ogólnego charakteru zabudowy, sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu;

2. Ochronę zabytkowych zespołów: pałacowego, folwarcznych, kościelnego i centrum wsi Rakszawa, oraz leśniczówek, cmentarzy, krzyży przydrożnych i kapliczek;
3. Zachowanie elementów krajobrazu naturalnego; ukształtowania terenu, zieleni, cieków, oczek i zbiorników wodnych;

Za główne kierunki ochrony środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym przyjęto m.in.:

1. czynną ochronę obszaru węzłowego, ciągów i korytarzy ekologicznych przed zainwestowaniem mogącym pogorszyć stan środowiska naturalnego;
2. nie dopuszczanie do zabudowywania terenów zalewowych.

W celu zapewnienia realizacji tych kierunków uznano przestrzeganie zasad ochrony:

- 1) Rezerwatu florystycznego częściowego Wydrze utworzonego Zarządzeniem MliPD z 22.07.1983r. (MP Nr 16 poz. 91);
- 2) Brzózniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zgodnie z Rozporządzeniem Nr 35/92 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 14.07.1992r.;
- 3) Obszaru Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów;
- 4) Drzew stanowiących pomniki przyrody ujętych w rejestrze pomników przyrody;
- 5) Pozostałości parków podworskich i folwarcznych.

Wskazano na objęcie ochroną:

- 1) Projektowany rezerwat przyrody „Julin”;
- 2) Dolinę Wisłoka jako korytarza ekologiczny;
- 3) Korytarze i ciągi ekologiczne biegnące wzdłuż dolin rzecznych w powiązaniu z kompleksami leśnymi;
- 4) Drzewa pojedyncze i grupy drzew projektowane do ochrony jako pomniki przyrody w „Ocenie przyrodniczej”;
- 5) Jeden użytek ekologiczny (naturalne oczko wodne) proponowany do ochrony w „Ocenie przyrodniczej”;
- 6) Północną część obszaru gminy poprzez włączenie w obszar projektowanego Parku Krajobrazowego Puszczy Sandomierskiej (na podstawie uzgodnienia z dnia 20.03.2000r. z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody).

Tabela: Strefy ochrony konserwatorskiej na terenie gminy Rakszawa

Miejscowość	Strefy ochrony	Charakterystyka
Rakszawa	A3	Zespół Kościoła Parafialnego –obejmuje murowane budynki kościoła, dzwonnicy, zabudowania gospodarcze, cmentarz parafialny z murowaną kaplicą, starodrzewie, figurę Niepokalanej przy drodze głównej oraz teren ekspozycji widokowej na zespół kościelny
	B1	Obejmuje pozostałości dawnego zespołu dworu myśliwskiego w przysiółku Potok. W skład zespołu wchodzi murowany budynek leśniczówki, drewniane domy pracowników lasów Ordynacji Potockich, pozostałości bramy wjazdowej, aleja modrzewiowa, oraz starodrzewie (lipy, modrzewie, jesiony, klony, osiki, dęby)
	B2	Obejmuje fragment lasu Brzeźnik z ciągiem pięciu stawów połączonych groblami.
	B3	Obejmuje teren zabudowany w centralnej części wsi, w sąsiedztwie browaru.
	K2	Obejmuje teren wsi Rakszawa wraz z przysiółkami: Rakszawa Kąty, Dymarka, Kościelne, Basakówka, Bielecówka. W obrębie strefy znajdują się tereny zabudowane wsi wraz z układem łąkowym pól i układem komunikacyjnym
Wydrze	A1	Obejmuje zespół pałacyku myśliwskiego w Julinie wraz z parkiem leśnym i aleją modrzewiową (wpisany do rejestru zabytków nieruchomych pod numerem A – 1022 z dnia 26.06.1979 r. i 16.12.1996 r.) i Zespół Folwarczny „Brzoza” w Julinie (wpisany do rejestru zabytków nieruchomych po numerem A – 1206 z dnia 4.09.1989 r. oraz A – 1218 z dnia 8.06.1990r.)
	A2	Obejmuje zespół leśniczówki, w skład której wchodzi: murowany budynek leśniczówki

		dawnej Ordynacji Potockich, drewniane zabudowania gospodarcze (stajnie stodoły), drewniany budynek gajówki, starodrzewie oraz teren ekspozycji widokowej na budynek leśniczówki.
	K1	Obejmuje tereny zabudowane wsi wraz z układem łąnowym pól oraz układem komunikacyjnym oraz zespołem pałacowym w Julinie i zespołem leśniczówki w Wydrzu.
	K4	Obejmuje teren dawnego folwarku w Julinie (<i>wpisany do rejestru zabytków nieruchomości pod numerem A – 1206 z dnia 4.09.1989r. oraz A-1218 z dnia 8.06.1990r.</i>)
	E1	Obejmuje obszar ekspozycji widokowej na leśniczówkę we wsi Wydrze.
Węgliska	K3	W obrębie strefy znajdują się tereny zabudowane wsi wraz z układem łąnowym pól i układem komunikacyjnym.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rakszawa, 2001 r.

3. Uwzględnienie ochrony obiektów zabytkowych w Miejscowych Planach zagospodarowania przestrzennego Gminy Rakszawa;

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego pod tereny produkcyjno – usługowe „Browar” w miejscowości Rakszawa, gmina Rakszawa - część 1A został przyjęty Uchwałą nr X/46/2015 Rady Gminy Rakszawa z dnia 30 lipca 2015r. Plan obejmuje obszar o powierzchni około 32,52 ha, w miejscowości Rakszawa, położony w centralnej części miejscowości Rakszawa, po zachodniej stronie drogi powiatowej.

W *Miejscowym Planie* (§7, §13, §16, §17) ustalono następujące zasady ochrony zabytków i dóbr kultury poprzez wyznaczenie:

- 1) strefy ochrony konserwatorskiej B zachowanych zabytkowych zabudowań dawnej fabryki włókienniczej;
 - zakazuje się wyburzania budynku;
 - nakazuje się remont budynku przy uwzględnieniu odtworzenia pierwotnego wystroju elewacji budynku.
- 2) strefy ochrony ekspozycji widokowej E dla budynku willi dyrektora;
 - zakazuje się lokalizacji nowej zabudowy kubaturowej;
 - zakazuje się nasadzeń zielenią wysoką;
 - zakazuje się stosowania ogrodzeń z murów pełnych oraz o wysokości powyżej 1,5 m.
- 3) ochrony zabytkowego budynku mieszkalnego (nr dz. ewid. gr. 6433/2 nr domu 345)
 - zakazuje się wyburzania budynku;
 - nakazuje się remont budynku przy uwzględnieniu odtworzenia pierwotnego wystroju elewacji budynku.

W § 6 *Miejscowego Planu* ustalono następujące zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- zakazuje się lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzony raport oddziaływania na środowisko wykáže przekroczenia norm dopuszczalnego oddziaływania na środowisko.

4. Ochrona i odnowa obiektów znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków;

Rejestr zabytków dla zabytków znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego prowadzony jest przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu. Dla Gminy Rakszawa właściwym terenowo oddziałem Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu jest Delegatura w Rzeszowie.

W rejestrze zabytków województwa podkarpackiego znajdują się 7 obiektów z terenu Gminy Rakszawa. W omawianym okresie nie wpisano, ani nie wykreślono obiektu żadnego obiektu zabytkowego.

W ww. wykazie znajduje się jeden obiekt wpisany do rejestru zabytków, którego właścicielem jest Gmina Rakszawa. **Jest to Karczma na tzw. „Rąbanym Gościńcu”.**

W związku ze złym stanem technicznym karczmy w 2009 roku Gmina Rakszawa wystąpiła z wnioskiem do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie o skreślenie obiektu z rejestru zabytków. Procedura ta trwała ponad rok. W 2010 roku Gmina otrzymała decyzję odmowną nie zezwalającą na skreślenie karczmy z rejestru zabytków ze względu, że obiekt ten nie utracił wartości zabytkowych. Rok później na wniosek Gminy Wojewódzki Konserwator Zabytków decyzją nr 22/11 z dnia 9.02.2011r. zezwolił Gminie Rakszawa na sprzedaż nieruchomości oznaczonej jako działka ewid. nr 4367 w Rakszawie o pow. 0,07 ha, na której zlokalizowany jest budynek d. karczmy na tzw. „Rąbanym Gościńcu” objęty wpisem do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr A-26 z dnia 21.09.2000r. W uzasadnieniu Konserwator wskazał, na fakt, że jak najszybsze pozyskanie właściciela dla Zespołu oraz przystąpienie do zabezpieczenia i remontu budynku d. karczmy wraz z adaptacją do nowej funkcji przy równoczesnym spełnieniu warunków konserwatorskich związanych z realizacją ww. prac stanowi jedyną szansę dla uratowania obiektu przed dalszym niszczeniem i dewastacją. W związku z powyższym Gmina Rakszawa ogłosiła pierwszy przetarg na sprzedaż karczmy 31.01.2013 roku, z bonifikatą 50 % cena wywoławcza 33 210,00 zł brutto. Żadna oferta nie wpłynęła. Pomimo bonifikaty 90% (uchwała Nr XXXII/147/13 Rady Gminy Rakszawa z dnia 26 marca 2013r.) i ogłoszenia drugiego przetargu w dniu 11.06.2013 roku na kwotę 6 642 zł brutto, wyłoniony wykonawca odstąpił od umowy z uwagi na wytyczne konserwatorskie. W 2016 roku Gmina zleciła wykonanie operatu szacunkowego dotyczącego ww. nieruchomości. Wycena na dzień 22.11.2016 r. wynosiła 60 048,60 zł brutto. Po uwzględnieniu bonifikaty w wysokości 90% kwota sprzedaży wyniosła: 6 005,00 zł. W dniu 22.05.2017r. odbył się trzeci ustny przetarg nieograniczony jednak nikt nie przystąpił do przetargu. W 2017 roku i 2018 roku obiekt zabezpieczono, zamontowano drzwi i zabezpieczono okna przed wtargnięciem osób nieupoważnionych. Oznakowano budynek zgodnie z wytycznymi. W dniu 6.03.2019 roku w związku z warunkami atmosferycznymi (silne wiatry) nastąpiło zawalenie przybudówki od strony północno-zachodniej budynku. Gmina przystąpiła do uprzątnięcia terenu i w celu zabezpieczenia budynku przed dalszym zniszczeniem zleciła wykonanie ekspertyzy technicznej z której będą wynikały dalsze czynności.

5. Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego:

1. W związku z możliwością przeznaczania środków finansowych na zadanie związane z ochroną i opieką nad zabytkami Uchwałą Nr XXIX/133/13 z dnia 15 stycznia 2013 roku Rada Gminy Rakszawa wprowadziła zasady i tryb udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,
2. W grudniu 2017 roku opracowano Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Rakszawa na lata 2017-2020. Program udostępniono do publicznej wiadomości na stronie internetowej Gminy Rakszawa (www.rakszawa.pl),
3. W marcu 2018 roku aktualizowano „Plan Ochrony Zabytków na Wypadek Konfliktu Zbrojnego i sytuacji Kryzysowych na Obszarze Gminy Rakszawa”,
4. Corocznie udzielano informacji Podkarpackiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków o przeprowadzonych pracach remontowo-konserwatorskich przy zabytkach,

5. Opracowano corocznie ankietę dotyczącą Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim.
6. **Edukacja w zakresie ochrony dóbr kultury i wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego;**
 1. Informowano zainteresowanych właścicieli prywatnych o możliwościach pozyskania środków finansowych na odnowę zabytków,
 2. Informowano jednostki organizacyjne gminy o konkursach i innych akcjach mających na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego,
 3. Gromadzono materiały archiwalne dotyczące Gminy Rakszawa.

